

บทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ
ในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 2

สิงห์วัฒน์ หว่างแสง

PH 0009590

24 ส.ค. 2548

190532

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2545

ISBN 974-616-701-4

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ชารี มณีศรี)
..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)
..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ชารี มณีศรี)
..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)
..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)
..... กรรมการ
(พันตำรวจเอก สุรกานต์ วิชยานนท์)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.แก้วตา คณะวรรณ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)
วันที่...๕๑...เดือน...มิถุนายน...พ.ศ. ๒๕๕๖.....

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือให้คำปรึกษา และช่วยเหลือแนะนำ แก่ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดีเยี่ยมมาโดยตลอดจากรองศาสตราจารย์ ชารี มณีศรี ซึ่งเป็นประธาน กรรมการที่ปรึกษา ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ และ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข กรรมการที่ปรึกษาที่ ช่วยทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงและถูกต้องของแบบสอบถามและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้บัญชาการตำรวจภูธร ภาค 2 ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ชลบุรี ตลอดจนทั้งหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 ทุกท่านที่อำนวยความสะดวก และได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม จนทำให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ พันตำรวจเอก อังกูร พูลเจริญ ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรตำบล แสลงสุข ผู้บังคับบัญชาที่ช่วยผลักดัน สนับสนุนส่งเสริม ให้โอกาสเข้ารับการศึกษาค้นคว้า

ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ทุกคน ที่มีส่วนร่วมสร้างสรรค์ ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ ตลอดจนให้กำลังใจ ถวายกำลังใจความค้ำหน้าและความสำเร็จด้วยดีตลอดมา จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

คุณประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอโน้มบอกราบแต่คุณบิดามารดา และบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้แสงสว่างทางด้านการศึกษแก่ผู้วิจัย จนทำให้ได้รับความสำเร็จในการศึกษาสมความมุ่งหมายทุกประการ

สิงห์วัฒน์ นวาทแสง

43910117 : สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา : กศม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ : บทบาท / การเสริมสร้าง / วินัย / หัวหน้าสถานีตำรวจภูธร / ตำรวจภูธร ภาค 2

สังหวัฒน์ หว่างแสง : บทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ภาค 2 ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 (ROLE OF CHIEFS OF LOCAL POLICE STATIONS IN PROMOTING DISCIPLINE AMONG POLICE OFFICERS IN PROVINCIAL POLICE REGION 2) อาจารย์ที่ปรึกษา : ชารี มณีศรี, M.ED.,

สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์, Ed.D., สมโภชน์ อเนกสุข, กศ.ด. 163 หน้า. ISBN 974-616-701-4

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัย ให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 โดยจำแนกตามระดับของสถานีตำรวจและสถาบันที่หัวหน้าสถานีตำรวจสำเร็จการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่เป็นหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 จำนวน 92 นาย ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามระดับของสถานีตำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. บทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 จำแนกตามระดับของสถานีตำรวจ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. บทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 จำแนกตามสถาบันที่หัวหน้าสถานีตำรวจสำเร็จการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

43910117 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION ;
M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORD : ROLE / PROMOTING / DISCIPLINE / CHIEFS OF LOCAL POLICE /
REGION 2

SINGHAWAT WANGSAENG : ROLE OF CHIEFS OF LOCAL POLICE
STATIONS IN PROMOTING DISCIPLINE AMONG POLICE OFFICERS IN
PROVINCIAL POLICE REGION 2. THESIS ADVISORS : CHARI MANISRI, M.Ed.,
SITTIPORN NIYOMSRI SOMSAK, Ed.D., SOMPOECH ANEGASUKHA, Ed.D., 163 P.
ISBN 974-616-701-4

The purpose of this study were to evaluate and compare the role of chiefs of local police stations in promoting discipline among police officers in Provincial Police Region 2 classified by the rank of police stations and types of police academy institution. The sample of the study consisted of 92 police officers in Provincial Police Region 2 obtained by stratified random sampling. The research instruments implemented in collecting the data was a five – level rating – scale questionnaire. The statistics used for analyzing data were mean, standard deviation, t-test, and one-way ANOVA.

The results of the study revealed as follows :

1. The role of chiefs of local police stations in was rated at "high level" both as a whole and in each particular aspect.
2. Comparing the role of chiefs of local police stations as classified by the rank of police stations, there was so statistically significant difference were non statistical significant difference.
3. Comparing the role of chiefs of local police stations as classified by the police academy institution, there was so statistically significant difference were non statistical significant difference.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	5
คำถามในการศึกษาค้นคว้า.....	5
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	6
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	6
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	7
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
นโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ.....	11
วินัยของข้าราชการตำรวจ.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัย.....	37
บทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรในการเสริมสร้างวินัย.....	46
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	65
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	66

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	76
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	76
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
	การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	78
	การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำกับข้อมูล.....	79
	สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล.....	80
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
	ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	124
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	125
	อภิปรายผล.....	126
	ข้อเสนอแนะ.....	135
	บรรณานุกรม.....	136
	ภาคผนวก.....	147
	ภาคผนวก ก.....	148
	ภาคผนวก ข.....	152
	ภาคผนวก ค.....	155
	ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	163

สารบัญญัตราสาร

ตารางที่

หน้า

- 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จำแนกตามระดับของ
สถานีตำรวจภูธรในแต่ละจังหวัดในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 77
- 2 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่บทบาทของหัวหน้าสถานี
ตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร
ภาค 2 โดยรวมและรายด้าน..... 83
- 3 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่บทบาทของหัวหน้าสถานี
ตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร
ภาค 2 ด้านการใช้ภาวะผู้นำ..... 84
- 4 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่บทบาทของหัวหน้าสถานี
ตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร
ภาค 2 ด้านการให้ความรู้และการฝึกอบรม..... 87
- 5 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่บทบาทของหัวหน้าสถานี
ตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร
ภาค 2 ด้านการสร้างเงื่อนไขให้มีวินัย..... 89
- 6 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่บทบาทของหัวหน้าสถานี
ตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร
ภาค 2 จำแนกตามระดับของสถานีตำรวจภูธร..... 92
- 7 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่บทบาทของหัวหน้าสถานี
ตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร
ภาค 2 ด้านการใช้ภาวะผู้นำ จำแนกตามระดับของสถานีตำรวจภูธร..... 94
- 8 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่บทบาทของหัวหน้าสถานี
ตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร
ภาค 2 ด้านการให้ความรู้และการฝึกอบรม จำแนกตามระดับของสถานีตำรวจ..... 100

ตารางที่

9 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่บทบาทของหัวหน้าสถานี
 ตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร
 ภาค 2 ด้านการสร้างเงื่อนไขให้มีวินัย จำแนกตามระดับของสถานีตำรวจภูธร..... 104

10 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่บทบาทของหัวหน้าสถานี
 ตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร
 ภาค 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถาบันการศึกษา..... 110

11 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่บทบาทของหัวหน้าสถานี
 ตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร
 ภาค 2 ด้านการใช้ภาวะผู้นำ จำแนกตามสถาบันการศึกษา..... 112

12 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่บทบาทของหัวหน้าสถานี
 ตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร
 ภาค 2 ด้านการให้ความรู้และการฝึกอบรม จำแนกตามสถาบันการศึกษา..... 116

13 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่บทบาทของหัวหน้าสถานี
 ตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร
 ภาค 2 ด้านการสร้างเงื่อนไขให้มีวินัย จำแนกตามสถาบันการศึกษา..... 119

14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบบทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร
 ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 2
 จำแนกตามระดับของสถานี..... 122

15 เปรียบเทียบบทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้กับ
 ข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 จำแนกตามสถาบันการศึกษา..... 123

16 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร
 ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 153

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

- 1 กรอบความคิดในการศึกษาค้นคว้า..... 8

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University